

UZASADNIENIE

projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie
nadania nazwy ulicy na terenie Wrocławia

W związku z petycją Wrocławskiego Koła Partii Zieloni oraz Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Pani Małgorzaty Tracz z dnia 10 listopada 2020 roku w sprawie nadania imienia Marii Dulębianki jednej z ulic Wrocławia, a także wolą Rady Miejskiej Wrocławia wyrażoną w uchwale nr XXXIII/866/21 z dnia 14.01.2021 r. w sprawie rozpatrzenia petycji w sprawie nadania imienia Marii Dulębianki ulicy lub placowi na terenie Wrocławia, przygotowany został projekt uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie Wrocławia.

Maria Dulębianka (1861-1919) - polska działaczka społeczna, feministka, malarka, pisarka, publicystka. Pochodziła z rodziny ziemiańskiej. Jej matką była Maria Dulębina z Wyczółkowskich herbu Ślepowron, a ojcem Henryk Dulęba herbu Alabanda. Do około 1872 roku mieszkała w Krakowie, gdzie ukończyła pensję Maliszewskiej. Nie mogła podjąć studiów w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, która przyjmowała w szeregi studentów wyłącznie mężczyzn. W związku z tym podjęła studia w Académie Julian w Paryżu pod kierunkiem Carolusa Durana, w latach 1887–1889 studiowała w Wiedniu pod kierunkiem Horowitza. Była także uczennicą Wojciecha Gersona w Warszawie. Po podróży do Włoch i na Krym w 1896 na stałe osiedliła się we Lwowie. Prace artystki – przede wszystkim portrety i sceny rodzajowe – były wystawiane w Krakowie, Warszawie oraz Paryżu, gdzie otrzymała wyróżnienie na wystawie międzynarodowej w 1900 roku. Jednocześnie Dulębianka zaangażowała się w działalność na rzecz równouprawnienia kobiet. W 1884 roku we Lwowie domagała się prawa do głosowania bez męskich pełnomocników. Rok później – dopuszczenia kobiet do krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych. W 1897 roku związała się z lwowskim ośrodkiem emancypacyjnym, walczyła o utworzenie gimnazjum żeńskiego we Lwowie. W 1889 roku w Warszawie poznała Marię Konopnicką, która stała się jej partnerką życiową i pod wpływem której jeszcze mocniej zaangażowała się w działalność feministyczną. W 1908 roku Komitet Wyborczy Ludowców i Koło Oświatowe Postępowych Kobiet zaproponowały Dulębiance udział w spektakularnej akcji. Miała ona zostać kandydatką do Sejmu Galicyjskiego, a tym samym ikoną emancypacji. Kandydatura została jednak odrzucona z przyczyn formalnych (kobiety nie miały prawa wyborczego), ale Dulębianka wykorzystała kampanię wyborczą do nagłośnienia walki o prawo głosu dla kobiet. We Lwowie założyła Związek Uprawnienia Kobiet, Wyborczy Komitet Kobiet do Rady Miejskiej, Komitet Obywatelskiej Pracy Kobiet oraz Ligę Mężczyzn dla Obrony Praw Kobiet. Redagowała również „Głos Kobiet” – dodatek do „Kuriera Lwowskiego”. Założyła kuchnie dla ubogich, ochronki dla dzieci i Klub Uliczników dla dzieci ulicy. W listopadzie 1918 roku uczestniczyła w obronie Lwowa w trakcie wojny polsko-ukraińskiej i organizowała polską służbę sanitarną. Była wysłanniczką Polskiego Czerwonego Krzyża i delegatką Tymczasowego Komitetu Rządowego. Podróżowała po ukraińskich obozach jenieckich, aby sprawdzić

położenie internowanych żołnierzy polskich. Wówczas zaraziła się na tyfusem plamistym. W grudniu 1918 roku została wybrana Przewodniczącą Zarządu Ligi Kobiet. Maria Dulębianka zmarła 7 marca 1919 roku we Lwowie. Została pochowana na Cmentarzu Łyczakowskim. Jej pogrzeb stał się manifestacją patriotyczną, ale też społeczną – w kondukcje żałobnym szły kobiety, również samotne matki, podopieczne schronisk i ochronek.

Nazwisko Marii Dulębianki zostało zaczerpnięte z Banku Nazw. Nadanie nazwy ulicy jest realizacją zasady dążenia do zachowania proporcji płci wśród nowych patronów, zapisanej w uchwale nr XIV/396/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 października 2019 r. w sprawie zasad kształtowania nazewnictwa ulic, placów i innych obiektów miejskich we Wrocławiu.

Projekt uchwały nie zawiera danych prawnie chronionych.